

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utóza
17. szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

A kiadóhivatal

munkakörét Kéthelyi L.
és Társa könyvnyomdája
vállalván magára, az előfi-
zetések, nyilttéri és hirdeté-
lési díjak és a lap székül-
désére vonatkozó felszólá-
sok ide intézendők.

Serkentő.

Dél van. Mátyás király lustái mélyen alszanak. „Ég a ház!” „Majd eloltják.” „Dül a csűr!” „Majd megtámogatják.” „Förgeteg jön!” „Majd elharangozzák.”

Nyugalmas élet. Fölségesen az! Ha látom is a gaz gyujtogatót: minék zavarnám őt nyugalmasát — más dolga az, hogy oltson, nem enyém. Ha dül a csűr: mi gondom azzal is, nem énreim szakad az onladek! Es aztán végre, ha más nem segít — segít az Isten, mert hisz' arra van!

Bizakodás, mely nagy erény lehet, ha — párosulva észszel — a hitet erős alapra edzé. Am cudar, ha bünt fogamzik mint a vétkező átkodottság céda ágyasa!

Tett és tétlenség lehet egyaránt a bűn szülője; és a honfibűn legtöbbször emennek emlőin szívja átkos életet. Mert a tethhez némi férfiség, a bátorságnak fajzott korcsa kell; a tétlenség meg orvúl meg-lapúl; s a nem tevésben rejlő gyávaság a tett bűnéhez mérve: aljasabb.

S ha most e honnak széles térein bíráló szemmel széttekintgetünk: a tétleneknek számos ezreit nyugton pihenni látjuk szertesztét. Mint, hogyha most már széles e világ behódolt volna végleg minékünk!

Nagy győzelem volt! Magnum áldomás dukál utána! Jól van, ám le-

gyen. De hát ne tartson ez a mámoros, butító álom tiszerte nagyobb időig, mint tartott a küzdelem!

Az ellenség nem alszik, sőt ma már bátrabban és bizony orcátlanul tépi, zilálja, fosztja a babért, mit homlokunkra font a győzelem. Mit építünk a honfiszeretet felbuzdulásán, azt is vandalul pusztítani kezdi régi ellenünk: önnöntestvérünk, a labanc magyar.

S amíg ők tesznek, s törnek ellenünk, mi télenül nézzük munkájukat s legfőlebb, ha egy-egy mérték betelt: elégnék hisszük, hogyha egy derék kurucnótával dörgünk átkokat az ősellenség hadai fele.

Nem úgy, ti lusták, föl! serkentetek! Pató Pál átkát törjük végre meg.

Legyünk erősek egyszer abban is, hogy, mit kivittunk büszke, hős csatán: tartsuk meg azt vitézül, emberül. Ne osztozkodjunk olcso konczokon, hanem a köznek megszerzett dőnyöt a köz javára üssük csapra csak; ne önmagunkat részegítsük el a nagy szüretnek áldott nedvivel!

Es üssünk szét a tolvajok között, ártó kezekkel fogva üstökén, ki drágaságink féltett gádorát bitangba nézi s akként lopja meg.

Közöttünk él e tolvajhadsereg. Velünk egy tából fal. Velünk lakik. A mi erdőnkől szerez tüzelőt. Ruhájáért is a mi nyájaink gyapját fogyasztja. Mégis: ételünk mérgezni kész, ha bért kap érte és közös házunkra

üszköt vet, ha kell, s tisztos ruhánkat sárral keni be.

A türelem velük már nem erény: hazánk ellen bűn az s a bűnhődés hazánkat sujtja bennünk, általunk.

A nagy megbocsátás akkor, a mikor lehetett vón' meg nem bocsátani: nemes cselekvés volt bizonyosan. De áldatlan volt s üszkös a talaj, melybe ezt a jó magot elvetők; vagy önhibánk, hogy kellő művelés s gond nélkül hagytuk felburjánzani az elmúlt évek gazát is vele. A gaz elnyomta mind a veteményt. Nem hoz gyümölcsöt az már, nem bizony. De igenis: magot terem a gaz és szertesztője évelő, örök átokcsirával terhes magvait.

A gyomlálás már hasztalan, tehát: irtókapát a kézbe, magyarom!

Irtókapát, ha mondom; mert talán nem akarod, hogy az összes te-reit e szép hazának fölverje a gyom?!

Bizony, ez munka; fárasztó, erős s a bátorságot is előveszi. De hát jutalma sem csekély: hazánk nyugalma s boldogabb jövő!

Kronika a hétről.

Bécsben a héten közös minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács főleg 1909. évi közös költségvetéssel és a szerb kereskedelmi szerződéssel foglalkozott. A közös hadügyi költségvetés hír szerint kilencz millió koronával növekedik, de ezenkívül lesz egy három milliós póthitel a tisztí fizetésemelések fedezésére. A közös miniszteri tanácskozásról a következő fél-

TÁRCZA.

Harkányból.

Ide jöttem én is, a hol oly sok beteg keres gyógyulást minden évben; ide e csodás hatása, forró, kénes fürdőre. Ezek és ezek látogatják ezt a helyet, melynek vize biztos gyógyulást hoz a csúzos bántalmakban szenvedőkre.

Hányan vannak olyanok is, a kik mankóval is alig tudnak menni s pár hét múlva már annyira javul az állapotuk, hogy majdnem tánczra perdülhetnek.

Híre, neve egyre jobban terjed Harkánynak; mert bizonyos, hogy a csúzos bajra ennél kitünőbb fürdő nincsen.

Csodálatos ország ez a mi szép hazánk, Magyarország. Van itt mindenféle gyógyfürdő: hideg, meleg, sós, vasas, jódos, mégis hányan mennek külföldre, noha ide-haza is mindazt feltalálnák, mint idegenben s legalább a pénzt sem vinnék ki a hazából!

Harkány-fürdő nem is olyan régen keletkezett; Batthány Antal gr. alapította 1825-ben. — Tulajdonképpen felvirágzása azonban csak az alkotmány helyreállítása után kezdődik, a mikor is a Batthányiak-tól az 1848/49-iki szabadságharc után elkobzott javakkal együtt Harkány is visszazállt. Jelenleg Benyovszky Móricznak, Baranyavármegye főispánjának tulajdonát képezi e fürdő, a hozzátartozó, nagykiterjedésű uradalmakkal együtt.

A fürdővendégek egy része az 50 holdas gyönyörű parkban levő kényelmes szállodában, — a szegényebb nép pedig a fürdő mellett levő községben lakik.

Nyolczvan éves fennállása alatt, több mint százezer beteg keresett e helyen gyógyulást. A fürdővendégek száma azonban az ujabbi években kezd inkább emelkedni; a mit e kiváló hatása víz meg is érdemel, noha még ez a látogatottság is kevés ahhoz képest, mit egy ily világhírre méltó fürdő megérdemelne.

Mert bizony eddig, augusztus hó közepéig, alig 3000-en keresték től Harkányt.

A betegeknek fő a fürdés; a mellett használják az ivást, belélegzést és iszaporogatást. A forrásokból óriási mennyiségű 64 C fok hőmérsékű víz tör elő, melyet előbb egy óriási gyűjtőmedenczébe eresztenek, a hcl hűlni hagyják s onnan csöveken eresztik szét a fürdőházakba.

A víz nagymennyiségű kéntartalmát mutatja az is, hogy a forrásból kiáradó ként meg lehet gyujtani, a mely lobogó kék lánggal ég.

A fürdőre különös gondot fordít Hirláng Károly dr., uradalmi felügyelő s Heller József dr., a ki már 3 éve végzi itt az orvosi teendőket.

Heller József dr. valóságos éltető lelke a fürdőnek. Mint orvos, kiváló lelkiismerettel, fáradhatatlan pontossággal végzi dolgait; azonkívül pedig mindenre kiterjedő figyelemmel, a közönség érdekében arra törekszik, hogy az ne csak gyógyulást, ha-

hivatalos jelentés számol be. Wekerle miniszterelnök szerdán délelőtt 10 órakor Beck báró osztrák miniszterelnökkel a külügyi hivatalba ment, a hol Aerenthal báró közös külügyminiszter fogadta őket. Később megjelent Schönaich báró közös hadügyminiszter és Burián báró közös pénzügyminiszter, mire a tanácskozás kezdetét vette és délután 1¹/₃ óráig tartott. Az összes folyó ügyek elintézése után Wekerle miniszterelnök délután visszautazott Budapestre.

A szerb patriárka-választást, a mint előrelátható volt, a király nem hagyta jóvá. Zmejánovics Gábor, a radikálisok jelöltje, tehát megmarad verseczi püspöknek és nem ül bele a pátriárkai székbe. A szerb kongresszus tehát nemsokára ismét összeül és ha ragaszkodik jelöltjéhez, akkor a király felségjogánál fogva a magyar érzelmi Bogdanovics Lucián szentendrei püspököt nevezi ki karlóczai pátriárkának.

Bosznia alkotmányt kap. A törökországi alkotmány napjának felkelése a bosnyák földre is ráveti sugarait és a közös pénzügyminiszter már foglalkozik a Bosznia adandó »reprezentációs alkotmány« tervezetével. Egy bécsi lap ezeket írja az érdekes és fontos tervről:

Ránk nézve az Európa délkeleti részén történt események alapos megfigyelése és megszívlelése azért is fontos, mert az új török mozgalomnak elkerülhetetlen hatása az okkupált tartományokban hamarabb érezhetővé fog válni és ha az a feltevés, hogy az okkupált tartományok államjogi helyzetét most már fokozottabb gyorsasággal kell megoldani, a dolgok rennes fejlődését többé-kevésbé meg is előzi. Felmerült annak a szükségességnek kérdése, hogy a boszniai közigazgatás belső kialakulásában fennakadás elő nem fordulhat, sőt az eddigi tempót a lehetőség szerint siettetni kell. Már régóta tág tere nyílt annak a meggyőződésnek, s ezt Bosznia és Hercegovina békés továbbfejlődése érdekében nem szabad elhanyagolnunk, — hogy az új-törökök lázas reformmozgalma irigységet keltsen a szomszédos okkupált tartományok lakosságának lelkében, miért is a kormány a jövőben az okkupált tartományok államjogi helyzetének szabályozását sokkal nagyobb figyelemmel forja szorgalmazni, hába a jelenlegi helyzet nem is kívánja meg, hogy azonnal konkrét intézkedések tétessenek. Mégis sürgősen intézkedni fog aziránt, hogy ezen tartomá-

nem kellemes szórakozást is találjon. Szereti is, sőt talán kevés is ez a szó annak jellemzésére — a kedves, áldott, örökifju öreg urat mindenki, a ki őt megismerte. Elégge illusztrálja ezt a szeretetet az is, a mit egyik fürdővendégtől hallottam, hogy: bárcsak meg lehetne fejelni az öreg urat, vagyis, hogy még egyszer ifju lehetne!

Harkányt legtöbbször Barányából, a Bácskából és Horvátországból látogatják; de vannak vendégek az ország különböző részeiből: Pest, Temes, Torontál, Heves, Csongrád, Jász-kiskun, Vas, Bihar és más vármegyéből, sőt Erdélyből is. Néhányan még külföldről is eljönnek ide.

A mint már említettem, a gyönyörű, nagykiterjedésű, árnyas parkban kellemes helyet talál a fürdővendég magának. Kirándulási helyek: a közelben fekvő híres bucsujáró hely Gyűd, valamint Siklós, a még ma is teljes épségben fennálló híres, történelmi nevezetességű várával.

Noszlopy Tivadar.

mányok belső közigazgatásának kiépítése s ezzel az autonóm önkormányzat hamarosan megteremtessék. A közös kormány számolt ugyan azzal is, hogy Bosznia fejlődését a törökországi események meg nem zavarhatják, mégis arra a meggyőződésre jutott, hogy első sorban az okkupált tartományok belső közigazgatásának reformját kell megvalósítani. A reformokat Burián közös pénzügyminiszter fent említett terve szerint hajtják végre.

Kik lesznek választók?

A választói reformról a kormány köréből újabb részleteket bocsátanak közre, amelyekből megtudjuk, hogy milyen jogcímekhez akarják kötni a választói jogot, kik választhatók meg képviselőkké és milyen okok zárnak ki valakit a választók közül. Ezeket a következőképpen ismertetjük:

A koronával kötött megállapodáshoz képest az új választási reform az eddigi egy millió férfi helyett körülbelül két és fél milliót fog választói joghoz juttatni.

Ami az általános korlátokat illeti, a cselekvő választói jognál a betöltött 24 éves életkor a finenúség és a magyar állampolgárság oly követelmények, amelyek bővebb megokolást nem igényelnek.

A továbbiakra nézve a műveltségi cenzusnak szigorított formája felel meg a mi viszonyainknak, azaz az elemi iskolai végzettség és irni-olvasni tudás együttes megkövetelése. De e mellett is a ferfilakosság idősebb és vagyonnal bíró részéből közel 700.000 ember esznek a választói jogosultságtól épp akkor, amidőn a fiatalabb és teljesen vagyontalan elemek százezrei hozzájutnának. Az előbbieknél számára tehát önálló, külön jogcímről kell gondoskodni. Azonkívül — különösen kezdetben a választók összeírásának nehézségei és a vizsgálások kizárása megkövetelik, hogy több önálló (bár jórészt egybeeső) jogcím állítassék föl.

Ilyen jogcímezek az altisztí fok elérése, hogy azok, akik a katonai szolgálat rendjén legalább a legkisebb altisztí fokot (örvezető) elérték és irni-olvasni tudnak, a választói jogot elnyerjék. Ezzel sok olyan nyerne választói jogot, aki — bár nem végezhetett elemi iskolát — a katonai szolgálat alatt irni-olvasni megtanult és társaihoz mérten az értelmességnek és fegyelmességnek nagyobb fokáról tett tanúságot.

Megfelelő, önálló jogcím lehetne továbbá: az önálló kereskedői és ipari foglalkozás, ha irni és olvasni tudással párosul. Ugyszinten megilletne a választói jogosultságot az állami és magántisztviselőt, meg altisztet, valamint a kereskedelmi és ipari szakalkalmazottat, aki irni és olvasni tud. Ezeknek fölmentése az elemi iskolai végzettség igazolásának kötelezettsége alól nem szorul bővebb megokolásra.

De nem mellőzhető még a hosszú ideig az adócenzus, mint önálló jogcím, ha nem akarjuk a mezőgazdasági foglalkozást üző, idősebb elemet a választói jogosultságból kizárni. Ez a jogcím arra szolgálna, hogy az idősebb korosztályból kiválogassa azokat, akik akár vagyonszerzés, akár az örökölt vagyon megőrzése, nemkülönten valamely kereső foglalkozás üzese által jelet adtak annak, hogy rendelkeznek az átlagos értelmi és erkölcsi erővel. Ilyen szempontból tekintve, a mai, részben adó és részben vagyoni cenzuson (negyed urbéri telek) nyugvó választási rendszer, a maga rendkívüli és igazolatlan végleteivel s aránytalanságaival legfeljebb csak átmenetileg és igen rövid időre (öt év) tartható fenn.

Leghelyesebbnek látszik az új adócenzust akképpen megállapítani, hogy azokban a törvényhatóságokban, a hol a lakoságnak legalább 70 százaléka tud irni és olvasni, a választói jogosultságot megadná 10 korona adónak fizetése valamely adó-

nemből; ott, a hol az irni és olvasni tudók számaránya az 50 és 70 százalék között van, 15 korona és végül ott, a hol a lakosság fele sem tud irni-olvasni, 20 kor. Természetesen az adócenzuson kívül még az irni-olvasni tudást is már nem lehet megkövetelni; az adócenzus önmagában is megadná a választói jogosultságot.

Mindazoktól, a kik a választói névjegyzékbe való felvételre jogosultak, meg kell még követelni olyan érteimű eskünek, illetve fogadalomnak letételét, hogy szavazati jogukkal mindig csak a közérdeket, a magyar állam egységének és függetlenségének, továbbá az alkotmányosságának érdekét és a törvények uralmát fogják szolgálni.

A megválaszthatóság a passzív választói jog feltételeként szerepelhetnének: 1. A magyar állampolgárság, de a szerzett állampolgárság esetében azzal a korlátozással, hogy a megszerzésétől legalább tíz esztendő telt legyen el; 2. betöltött 30 éves kor; 3. elemi iskolai végzettség és a magyar nyelvnek szóban és írásban való bírása; 4. a választók névjegyzékbe való jogérvényes felvétel.

A választási jogcímezek általános jellege mellett fontosabb szerephez jutnak a kizárási okok. Ilyenek: 1. a gondnokság és csőd alatt állás, a kiskorúság meghoszaszabítása, 2. a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése és diffamáló büntetés alatt állás, 3. a katonai, rendőri, csendőri és pénzügyőri szolgálat, 4. a gazdai hatalom alatt való állás, de csak ott, a hol a szavazás nyilvános, 5. a foglalkozásnak avagy a megélhetéshez szükséges jövedelemnek hiánya (alamizsnából való élés avagy a községi segítségben való részese-dés), 6. állandó saját lakás hiánya. Állandó, saját lakásnak a bérelt lakás csak az esetben volna tekinthető, ha csupán saját használatra szolgálna, legalább egy szobából állana és felmondási ideje legalább két hét volna.

Az így megalkotott rostákon keresztül feltétlenül választói joghoz jut körülbelül 2.600.000 nagykoru férfi, a legjava a felnőtt férfinepességnek. Ebből 2.3 millió a műveltségi cenzus alapján és 300.000 a többi jogcímezen.

A többjogcímű választási rendszer mellett teljesen jogosult az a követelés is, hogy városokban a magyarul irni és olvasni tudás kötéssék ki feltételül, sőt tíz év mulva országsszerte mindazokra nézve, a kik ujonnan vétetnek föl az adózók névjegyzékébe.

A mi a faji tagozódást illeti, az irni és olvasni tudó nagykoru 2-6 milliónyi ferfilakosságból 1.6 millió (61.4 százalék) magyar anyanyelvű, 380.000 (14.8 százalék) német, 300.000 (11.5 százalék) tót, 185.000 (7.2 százalék) oláh stb. Természetesen a szigorított műveltségi cenzus mellett a magyarság és németiség arányszáma még kedvezőbb lenne. A többi jogcímeznél is a magyarok és németek arányszáma hasonlóan kedvező, sőt ennél is kedvezőbb.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a mostani választók között a magyarok arányszáma csupán 56.2 százalék, a németek pedig 12.7 százalék, holott a tótoké 11.4 és az oláhoké 11.2 százalék: tisztán áll előttünk, hogy főleg e műveltségi cenzuson nyugvó választási rendszerrel a magyarság és az államhű németiség helyzetén nagyot lendítünk. Es ezek az arányok szigorított műveltségi cenzus mellett ev-tizedekre változatlanok maradnak.

H I R E K.

— Személyi hir. Németh István polgármester szabadságidejéről, melyet Fonyódon töltött, hazaérkezett és hetfőn átveszi a város ügyeinek vezetését.

— **A király Magyarországon.** A király szeptember 3-án maradt Ischlben és ezután néhány napra Bécsbe megy. A király akinek egészségi állapota kitűnő, szeptember hó első harmadában, előreláthatólag szeptember 6-án több mint négy heti tartózkodásra Budapestre, illetőleg Gödöllőre érkezik és szeptember 10-én boldogult Erzsébet királyné halálának 10-ik évfordulóján a budai templomban tartandó ünnepes rekvimen jelen lesz. A király szeptember 15-én Veszprémben utazik a nyugatmagyarországi hadgyakorlatokra, amelyek szeptember 16., 17. és 18-án fognak megtartatni. A király Veszprémben a püspöki palotában fog lakni és a hadgyakorlatok után visszatér Budapestre, hogy szeptember utolsó napjaiban az osztrák és magyar delegáció tagjait az udvari ebédekkel vendéglátásba lássa. A budapesti tartózkodás előreláthatólag október első napjait fog kiterjeszkedni, mire a király Bécsbe visszatér. Október közepén a spanyol királyi pár bécsi látogatása van kilátásba helyezve. Hír szerint az uralkodó család fiatal tagjai a király 60 éves jubileuma alkalmából külön hódolatot terveznek, mint a habsburg-ház legelső fejének. Ezen egyedül álló hódolat közvetlenül a 60 éves jubileum napja előtt fog a schönbrunni kastély színházában lefolyni.

— **Királyi kegyelem.** A király december elsején, császári uralkodásának hatvanadik évében akarta bibocsátani az amnesztiát a polgári büntetőbírók által felségstírtés miatt elítéltekre nézve. Ujabb elhatározásai azonban úgy döntött az uralkodó, hogy születésnapjának előestéjén, augusztus 17-én bocsátja ki az amnesztiát. A kegyelem azoknak szól, akik felségstírtés, vagy az uralkodóház valamelyik tagjának megsértése miatt fogságra ítéltettek és büntetésüknek háromnegyedrészét, jómagaviselet esetén még akkor is, ha a büntetés felét kitöltötték. Az uralkodó legfelsőbb kéziratot intézett az igazságügyminiszterhez s az amnesztiát, olyan széleskörű lesz mint volt 1898. decz. elsején a fél-százados császári jubileum évében.

— **Elhalt képviselő.** Hilbert Károly Győr város függetlenségi és 48-as párti képviselője e hó 19-én hirtelen elhunyt. A képviselő 53 éves volt és másodszor képviselte Győrvárosát a parlamentben.

— **Tisztjeink kitüntetése.** Somogyvármegye „házi ezrede” tisztikarának több tisztje kitüntetést kapott. Így Hauska Ottó ezredes, a 44-ik gyalogezred főparancsnoka a III. osztályú vaskorona rendet, Mészáros János, Aczházt Sándor és Nagy Lajos es. és kir. 44. gyalogezredbeli századosok pedig a katonai érdemkeresztet kapták.

— **Beiratások.** A csurgói református főgymnasiunban a beiratások a következő időben lesznek: szept. 2-án I. oszt., 3-án II. III. oszt., 4-én IV.—V. oszt., 5-én VI.—VIII. oszt. Tandij egész évre más fizetési valókkal 70 K, köztartási díj 10 óra ebéd s vacsoráért 154 K.

— **A magyar iparért.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot küldött Somogyvármegye tanfelügyelőjéhez, melyben elrendeli, hogy az állami és az államilag segélyezett iskolák csak azokat a taneszközöket szerezhessék be, amelyekről hivatalosan megállapították, hogy azok eredeti magyar gyártmányok.

— **Az utcák portalanítása.** Az apolló kőolaj finomító-gyár felajánlotta Kaposvár városának, hogy az utcákat új módszerű porolójával hajlandó öntözni. Ezt az ajánlatot a tanács véleményezése végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

— **A szent István napi forgalom.** Az idegenforgalom a fővárosban az idén igen nagy volt. Minden szent István napon sok ezer ember érkezik a fővárosba annak folytán, hogy az Államvasutak kedvezményt nyújtanak arra az időre az utasoknak, a mi alatt meg lehet tekinteni a szent Jobbot, s bejárni a főváros nevezetességeit. A szent István napi vidéki zarándoklók minden évben vannak legalább százeken, de az idén ez a zarándoklás valósággal népvándorlás szerűen történt. Statisztikai adatok hirdetik, hogy 17-én és 18-án 167,000, 19-én és 20-án pedig 158,000 ember, vagyis összesen 325,000 ember ment fel a fővárosba.

— **Katonák kártétele.** A nagygyakorlatok alkalmával nagyon sok kárt okoznak a katonák künn a mezőkön, szántóföldeken s más egyebütt, a hol megfordulnak. Ezeket a károkat ők a helyszínén egy katonatiszt és egy hadbiztos közbenjöttével felbecsülik s az illetőket kártalanítják érte. A hadvezetőség ezután is figyelmezteti a gazdákat, hogy esetleges káraikat nyomosan jelentsek be, mert későbbi kár-igények figyelembe nem vétetnek.

— **Lódíjazás.** Somogyvármegye, valamint a Somogy megyei Gazdasági Egyesület e hó 18-án lódíjazást rendeznek. A vármegye által megtartandó lótenyésztési jutalomdíjazások céljára a földművelésügyi miniszter 700 Kor. engedélyezett, mely összeget a vármegyei lótenyésztés-bizottmány által e célra kiküldött bíráló bizottság a 3, 2 és 1 éves kanczacsikók részére fogja kiosztani. Díjak: A 3 és fél éves kanczacsikók közül 5 darab az 1908. év őszén tartandó lódíjazás alkalmával, ha állami mértékkel fedezetelve bemutattnak, — egyenkint 100 korona díjban részesül. A mostani lódíjazásnál ezen csikók tulajdonosa azonnal 10-10 koronát is kap. A két évet betöltött kanczacsikókat 40, 30 és 20 koronával díjazák. Az egy évet betöltött kanczacsikók részére pedig a következő díjakat állapították meg: I. díj 30 korona, II. díj 20 korona, III. díj 10 kor. A díjazásoknál csak somogy megyei volt urbéres gazdák vagy ezekhez hasonló viszonyok között gazdálkodók tarthatnak csupán állami mértékkel származott vérbeli és nem hidegvérű lovaikkal igényt a díjakra. — A „Somogy megyei Gazdasági Egyesület” által rendezendő lódíjazás ugyanazon napon délelőtt 9 órakor lesz. A gazdasági egyesület úgy meglevő, mint hidegvérű tenyészkancaikat díjaz s e célra 300 koronát fordít. Díjak egy-egy anyakanczára: 120, 100, 50 és 30 korona. Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogy megyei volt urbéresek, vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogy megyei tenyésztők tulajdonát képező anyakanczák nyerhetnek fajkülönbség nélkül. 2. Az anyakanczák szopós csikóval mutatandók be. 3. Pályázók tartoznak

községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy a bemutatott kanczák az illető csikók születése előtt tulajdonukat képezték. — 4. Díjazásra az elővezetésekor 3, illetve 4 évnél fiatalabb kancza igényt nem tarthat. 5. Az egyszer már díjazott kancza ugyanazon foku, vagy alacsonyabb foku díjat nem nyerhet.

— **Járványok a városban** Polányi Lajos dr., városi főorvos, a következőkben tett jelentést a járványok állásáról: az elmúlt fél-hónapban megbetegedett diftériában 4, vörhenyben 4, gyermekági lázban 1, fültőmirigylobban 1, meghalt gyermekági lázban 1, ápolás alatt áll diftériában 4, vörhenyben 4, fültőmirigylobban 1.

KÖZGAZDASÁG.

A vasárnapi munkaszünet.

Annak az előadói tervezetnek, amelyet a kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetről szóló új törvény megalkotása végett készített, egyik legfontosabb szakasza nyilván az, amely a kereskedelmi elárúsító üzleteknek a munkaszünet napokon való nyitva tartásáról rendelkezik. Ez a szakasz (1. §.) úgy intézkedik, hogy Budapest kivételével az ipari és kereskedelmi árusítás reggeli 6 órától déli 12 óráig végezhető. Ha az előadó tervezet e rendelkezése változatlanul bele kerül az új törvénybe ami mindenképpen kívánatos — a vidéki kereskedelem öt évi időköz után ismét hozzájut ahhoz a vasárnapi munkaidőhöz, amelyet részére Baross Gábor 1892 évi 14837. számú rendelete biztosított, azzal az eltéréssel hogy az 1892-iki rendelet a 20,000-nél több lakossal bíró városokban a vasárnapi üzleti elárúsítást június és július hónapokban délelőtt 10 órára korlátozta. Az a sok panasz és kesergés, amely a Láng Lajos féle 1905-iki rendelet kibocsátása óta különösen a vidéki kereskedők köréből a vasárnapi munkaidőnek tulajdonos megszorítása miatt elhangzott, ime mégis figyelembevételre talált. A kereskedelemügyi miniszter részéről legutóbb kibocsátott előadói tervezet teljes mértékben honorálja a vidéki kereskedelemnek a vasárnapi munkaszünet megfelelő újabb szabályozására vonatkozó kívánalmát, nemesak erről szóló rendelkezésében, hanem abban az indokolásban is, amely az intézkedést támogatja. Az előadói tervezet indoklásának idevonatkozó része a következő: „A törvényjavaslat akkor, a mikor eltér az 1903. évi rendelet álláspontjától és az ipari és kereskedelmi árusításra a vidéken az eddiginél két órával hosszabb időt állapít meg, csak az élet feltétlenül parancsoló követelményeivel számol. Általánosan ismert tény, hogy a vidéki üzleti forgalom igen jelentékeny, mondhatni tulnyomó része évtizedek óta vasárnapokon bonyolódik le. — A köznapokon mezői munkával elfoglalt vidéki kisgazdák, gazdasági mun-

Mit igyunk?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES.

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyveszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokbann lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Forráskezelőség.

Kedvelt borviz!

kások, kik a vidéki fogyasztó közönség, zömét alkotják, egyenesen rá vannak utalva arra, hogy vasárnapokon teljesítsék bevásárlásaikat, mert köznapokon a forgalmi gócpontoktól távol végzik munkájukat és bevásárlásaikat csak munkájuk abban hagyásával teljesíthetik. Az érvényben levő rendelet szerint a bevásárlások csak délelőtt tíz óráig teljesíthetők, ez az idő azonban, mint azt az idézett rendelet kibocsátása óta szerzett tapasztalatok kétségtelenné tették, a legtöbb helyen elégtelen, mert a gócpontoktól távolabb eső helyekről a vevőközönség nem érkezik olyan időben a bevásárlás helyére, hogy szükségleteit délelőtt 10 óráig beszerezhesse. Eltekintve a térbeli viszonyoktól, a vidéki vevőközönség életrendje, szokásai is egyenesen kizárják a déli tíz órai záró óra további fenntartását. Annak a biztosítása érdekében tehát, hogy a vidéki vevőközönség szükségleteit akadálytalanul beszerezhesse, szükséges a vidéki üzletek déli 12 óráig leendő nyitvatartásának megengedése. Teljes elismerés illeti a kereskedelen ügyi minisztert, hogy ezuttal helyes érzéssel számolt a való élet követelményeivel és gondoskodott arról, hogy az előadói tervezetnek szóban levő rendelkezése e szerint igazodjék. De a kérdés szövegétélénél, mint azt a Magyar Kereskedők Lapja, ez az elsőrendű kereskedelmi orgánus uja, nem hagyható említés nélkül, a kereskedők országos szervezetének, az O. M. K. E.-nek nagy érdeme sem, a melyet azzal szerzett, hogy megállapítása óta a vidéki kereskedelemnek a vasárnapi munkaidő kiterjesztésére irányuló kívánalmát törhetetlen erővel és képviselte minden alkalommal és — értesülésünk szerint — a most kibocsátott előadói tervezet megállapításánál is nyomatékosan igyekezett minden befolyását érvényesíteni abban az irányban, hogy a vidéki kereskedelem vasárnapi munkaideje déli 12 óráig terjesztésük ki.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

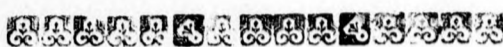
C i m b a l m o t
ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozatott -
**Budpestről Király-
utcz 57.**

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa
könyvnyomdája
Kaposvár.

**Ugyanitt egy
tanuló leány
felvétetik.**

Ki nem szereti
felelőségét és gyermekeit!

Saját érdekében kérjen 10 fillér levélbélyeg beküldése mellett prospektust és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

Bauer József

kosmetikai, higineai-vegyi művek.
Főképviselet és szétküldési iroda:

Wien, I., Sonnenfelsgasse 21.

Wurm Vilmoš
divatáru raktára
Kaposvárrott
a megyeházzal szemben.

Dús választék idényszerű ruhakelmék és selymekben, férfi és női fehérneműk, menyasszonyi kelengyék, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők. Ujdonságok női felöltőkben, esőernyőkben. Szőrme, boák és karman-tyuk. — Elismert szolid kiszolgálás.

Szabott árak!

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon olott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézész-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasse-lass, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80	kor
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180	„
1000 „ II. oszt.	140	„
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16	„
1000 „ II. oszt.	9	„
1000 „ gyökeres I. oszt.	30	„
1000 „ II. oszt.	18	„
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200	„
1000 „ II. oszt.	140	„

Előlegül az ár egynegyed részét bekülden sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József
Gyöngyös, (Heves m.)

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

**plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruha-
tisztító és gőzműfestő gyárát,**

mely legújabban

 ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Hónig József divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10.

Különlegességek saját készítményü
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női fehérneműk,
vászon- és sítón-rakár

Fürdőruhák nagy választékban.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb ká-
vét — vagy pedig olcsóbban tud ká-
vét szállítani mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

B U D A P E S T E N

a királyi bérpalotában.

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz
a kiadóhivatal.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dégi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános
Bank Részvénytársaság

BUDAPEST,

Erzsébet-körút 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000,000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatiszteknek és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. —
Váltó nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölcson:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsönszerző Vállalat

BUDAPEST,

VI. ker., Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101-28.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külföldi országokból beszerzett

óriás viragu Rem-szegfűket es nyakba nemesített Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyit rózsákat, szegfűket, jáczintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgállok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmü árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

SZÉKELY ÁRMIN FIAI polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, felöltöket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-
ruhákat, bundáskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tüzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

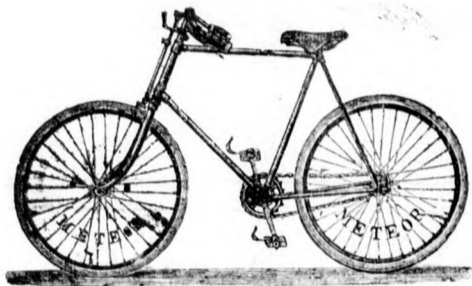
 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRO ADOLF

SINGER ÉS TÁRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete

KAPOSVÁR, Főutca 25,

 a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várrott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizományi

üzletemben SINGER-téle és egyéb gyarmányu kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf

Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb

női kalap és divatáruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.

A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatali raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piaczter.

Kavé

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Oleó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztéglyagyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szia-, járda- és éke lát,
szárazan préselt keramitot és alagsöveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat úgy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.